

RAGAINĖS PROGIMNAZIJS HOLISTINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Holistinio ugdymo samprata.

Holistinio ugdymo samprata remiasi nuostata, jog pasaulis yra integruota visuma, kurioje viskas susiję. Integralumas yra pamatinis holistinio ugdymo aspektas. Holistinio ugdymo siekis – fizinė ir dvasinė ugdytinio vienybė, jo ugdymas(is) ir rengimas(is) darniam sąlyčiui su pasauliu. Holistinio ugdymosi procese skatinama veiklos darna: fizinė – lavinant kūną, psichinė – ugdant protą, mąstymą bei žadinant emocijas, jausmus, socialinė – lavinant ir skatinant socializaciją tarpusavyje. Ugdymo procesas yra efektyvus, kiek sužadina, nukreipia žmogų į saviugdą, emocinius išgyvenimus, apimančius dorovinį, estetinį, protinį, fizinį, valios savybių tobulėjimą. Pasaulio kaita nulemia pokyčius visose gyvenimo srityse: ekonominėje, politinėje, švietimo. Kad žmogus galėtų gyventi visavertį gyvenimą šiandieniniame pasaulyje, jam reikalingas išugdytas nuolatinis savęs tobulinimo poreikis. Šio poreikio realizacijai būtina holistinio ugdymo sistema. Holistinis ugdymas padeda žmogui geriau pažinti ir išreikšti save, lemia kūrybinę įgytų žinių interpretaciją, žmogaus ir pasaulio esmės pažinimą.

2. Holistinio ugdymo tikslas: plėtoti dvasines, intelektines ir fizines asmens galias bei ugdyti aktyvų, kūrybingą, atsakingą pilietį, įgijusį kompetencijas, būtinas sėkmingai socialinei integracijai ir mokymuisi visą gyvenimą.

3. Holistinio ugdymo aprašas parengtas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309, Bendraisiais ugdymo planais, Geros mokyklos koncepcija.

HOLISTINIO UGDYMO BŪDAI

4. Holistinis ugdymas įgyvendinamas:

4.1. Taikant tarpdalykinę integraciją;

4.2. Programas, nurodytas Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų apraše, integruojant į mokomųjų dalykų turinį, klasių vadovų veiklą, neformalųjį ugdymą;

4.3. Organizuojant integruotus projektus;

4.4. Neformaliojo ugdymo veiklose;

4.5. Įtraukiant mokinius į socialinę - pilietinę veiklą.

TARPDALYKINĖ INTEGRACIJA

5. Tarpdalykinė integracija 1-4 klasėse:

5.1. Vykdoma ugdymo procese naudojant tematiškai integruotą vadovėlį „Vaivorykštė“, kurį sudaro bendra tema susietos 9 knygos. „Vaivorykštė“ grindžiama tematinio integralumo principu, orientuojama į vaiko patirtį, joje pabrėžiamas vaikui pažįstamo pasaulio visybiškumas, glaudūs ryšiai tarp ugdymo sričių.

5.2. Bendrieji ir dalykiniai gebėjimai ugdomi aptariant tikrovės reiškinius, sprendžiant problemas, bendradarbiaujant grupėje, tyrinėjant, rengiant projektus, atliekant kūrybines užduotis.

5.3. Mokomosios medžiagos integravimo pagrindas – Pradinio ugdymo bendrojoje programoje nurodytos pasaulio pažinimo temos.

5.4. Tai nenutrūkstamas, cikliška pasikartojantis procesas, vykstantis kiekvieną dieną visus mokslo metus.

6. Tarpdalykinė integracija 5-8 klasėse:

6.1. Iki birželio 20 d. lentelėse, kurios įkeliamos į mokyklos dokumentų aplanką Google diske, mokytojai įrašo kiekvieno mėnesio temą, siūlomą integruoti į kitus mokomuosius dalykus.

6.2. Iki birželio 20 d. mokytojai peržiūri savo mokomojo dalyko teminius planus, ieško galimų integracijos sąsajų su kitų mokytojų pasiūlytomis temomis, įrašo lentelėje, kurį mėnesį integruos pasirinktas temas.

6.3. Iki rugpjūčio 28 d. ilgalaikiuose planuose skiltyje „Integracija“ mokytojai įrašo temą ir mokomąjį dalyką, su kuriuo integruojama nurodyta tema.

6.4. Ilgalaikiai planai parengiami iki rugsėjo 1 d.: pritariama metodinėse grupėse, derinama su direktoriaus pavaduotoju ugdymui.

7. Metodinės grupės aptaria ir iki rugsėjo 20 d. paruošia metinį integruotų pamokų, kurias veda du ar daugiau mokytojų, tvarkaraštį.

8. Kiekvienas mokytojas per mokslo metus veda ne mažiau kaip 2 integruotas pamokas kartu su kitu/ais mokytojais.

9. Integruotos pamokos fiksuojamos mėnesio veiklų plane Google diske dokumentų aplanke.

BENDRŲJŲ KOMPETENCIJŲ IR GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ UGDYMO, PREVENCINIŲ BEI KITŲ PROGRAMŲ INTEGRAVIMAS

10. 1-4 klasėse į ugdymo turinį integruojamos programos:

10.1. „Žmogaus saugos bendroji programa“ (patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159) – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

10.2. „Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendroji programa“ (patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro Nr. 2016 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. V-941) – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

10.3. „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“ (patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494) – į pasaulio pažinimo ugdymo turinį;

10.4. „Ugdymo karjerai programa“ (patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72) – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

10.5. Etninės kultūros ugdymas – į lietuvių kalbos, pasaulio pažinimo, dorinio ir meninio ugdymo mokomųjų dalykų ugdymo turinį. Prioritetinė programos įgyvendinimo sritis – tautinis tapatumas;

10.6. „Inžinerinio ugdymo pakraipos įgyvendinimo programa“ – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

10.7. Bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymo programos (mokymosi mokytis, komunikavimo, darnaus vystymosi, kultūrinio sąmoningumo) – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį. Šių programų atskirai planuoti ir vykdyti nereikia, jos yra integruotos į Bendrosios programos turinį;

10.8. Informacinis raštingumas – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

10.9. Finansinis raštingumas – į matematikos ugdymo turinį.

11. 5-8 klasėse į ugdymo turinį integruojamos programos:

11.1. Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendroji programa“ (patvirtinta LR - švietimo ir mokslo ministro Nr. 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941) – į visų dalykų ugdymo turinį;

11.2. „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“ (patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494) – į gamtos ir žmogaus, biologijos ugdymo turinį;

11.3. „Ugdymo karjerai programa“ (patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72) – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

11.4. „Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendroji programa“ (patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651) – į dorinio ugdymo, lietuvių kalbos, istorijos, geografijos, gamtos mokslų, muzikos, dailės ir technologijų ugdymo turinį. 12.5. Inžinerinio ugdymo pakraipos įgyvendinimo programa“ (patvirtinta Šiaulių Ragainės progimnazijos direktoriaus) – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

11.5. Finansinis raštingumas – į matematikos ugdymo turinį;

11.6. Informacinis raštingumas – į visų mokomųjų dalykų ugdymo turinį.

12. Integruojamųjų programų rekomenduojamų temų sąrašą, vadovaujantis Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintomis programomis, ruošia darbo grupės, tvirtina mokyklos direktorius (1 priedas).

13. Integruojamosios programos integruojamos į tų mokomųjų dalykų, kurie nurodyti Ugdymo plane, turinį.

14. Mokytojai, planuodami integruoto mokymo temas, atsižvelgia į mokinių amžių, patirtį, ugdamosios veiklos pobūdį.

15. Konkrečias integruojamų programų temas mokytojai pasirenka patys.

16. Per mokslo metus vedama ne mažiau kaip 20 proc. pamokų, integruotų su Inžinerinio ugdymo programa, nuo visų vestų pamokų skaičiaus.

17. Per mokslo metus vedama ne mažiau kaip 10 proc. pamokų, integruotų su Ugdymo karjerai programa, nuo visų vestų pamokų skaičiaus.

18. Per mokslo metus vedama ne mažiau kaip 5 proc. pamokų, integruotų su „Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendrąja programa“, „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“, „Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrąja programa“, finansiniu raštingumu, informaciniu raštingumu, nuo visų vestų pamokų skaičiaus.

19. Integruojamųjų pamokų apskaitai užtikrinti elektroniniame dienyne pastabose apie pamoką nurodoma integruojama tema ir mokomasis dalykas, su kuriuo vyksta integracija.

INTEGRUOTI PROJEKTAI

20. Integruoti projektai 1-4 klasėse:

20.1. Pradinių klasių mokytojai pamokose organizuoja 1 -2 integruotus projektus per mokslo metus.

20.2. 1 -4 kl. mokiniai atlieką vieną bendrą inžinerinį klasės projektą, kurį pasiūlo klasės mokytojas.

21. Integruoti projektai 5-8 klasėse:

- 21.1. Dalyko mokytojai, dirbantys 5-8 kl., pamokose organizuoja 1 -2 integruotus projektus per mokslo metus.
- 21.2. Dalyko mokytojas, dirbantis 5-8 kl., iki gegužės 1 d. pasiūlo mokiniams bent 2 inžinerinių projektų temas.
- 21.3. Kiekvienas 5-8 kl. mokinys pasirenka vieną iš mokytojų siūlomų inžinerinių projektų temų ir atlieka projektą iki projektų pristatymo dienos.
22. Metodinės grupės iki spalio 15 d. aptaria ir paruošia integruotų projektų, vykdomų pamokų metu, tvarkaraštį.
23. Inžineriniams projektams atlikti skiriamos 6 Projektinės dienos mokslo metų pabaigoje.
24. Integruoti pamokiniai projektai bei inžineriniai projektai fiksuojami Google diske esančioje lentelėje.

INTEGRACIJA NEFORMALIAJAME UGDYME

25. Į neformaliojo ugdymo veiklas integruojamos programos: „Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendroji programa“, „Ugdymo karjerai programa“, „Inžinerinio ugdymo pakraipos įgyvendinimo programa“, informacinis raštingumas.
  - 25.1. Integruojamųjų programų apskaitai užtikrinti neformaliojo ugdymo programose skiltyje „Integracija“ nurodoma integruojama programa ir tema;
  - 25.2. Per mokslo metus vedama ne mažiau kaip 5 proc. neformaliojo ugdymo veiklų, integruojamų su integruojamosiomis programomis, nuo visų veiklų skaičiaus.
26. Į mokyklos renginius integruojamos programos: „Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendroji programa“, „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“, „Ugdymo karjerai programa“, „Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendroji programa“, „Inžinerinio ugdymo pakraipos įgyvendinimo programa“, finansinis raštingumas, antikorupcinis ugdymas, verslumas.
  - 26.1. Per mokslo metus organizuojamos ne mažiau kaip 2 neformalios veiklos/renginiai, integruojant kiekvieną programą.
27. Į klasės vadovo veiklą integruojamos programos: „Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendroji programa“, „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“, „Ugdymo karjerai programa“, „Inžinerinio ugdymo pakraipos įgyvendinimo programa“, verslumas.
  - 27.1. Klasės vadovai per mėnesį skiria po 1 klasės valandėlę prevencinių programų („Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendrosios programos“, „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programos“), „Ugdymo karjerai programos“ įgyvendinimui;
  - 27.2. „Inžinerinio ugdymo pakraipos įgyvendinimo programa“ ir verslumas klasės vadovo veikloje integruojama organizuojant kultūrinių pažintinių dienų veiklas, dalyvaujant edukaciniuose užsiėmimuose.
28. Į pagalbos mokiniui specialistų veiklą integruojamos programos: „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“, „Ugdymo karjerai programa“, „Inžinerinio ugdymo pakraipos įgyvendinimo programa“, verslumas.
  - 28.1. Pagalbos mokiniui specialistai integruojamųjų programų įgyvendinimą numato metų ir mėnesio veiklų planuose.

SOCIALINIŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

29. Socialinių kompetencijų ugdymas – tai ugdymo proceso veikla, siejama su mokinių socialine ir pilietine, kultūrine- pažintine veikla, savanoriavimu, kūrybiškumo ugdymu, profesiniu orientavimu ir veiklinimu, bendradarbiavimo įgūdžių gilinimu.
30. Mokinių socialinių kompetencijų ugdymas vykdomas vadovaujantis Šiaulių Ragainės progimnazija socialinių kompetencijų ugdymo sistemos aprašau, patvirtintu Ragainės progimnazijos direktoriaus.
31. Ugdant aktyvią ir atsakingą asmenybę, lyderystės įgūdžius 8 kl. mokiniai turi galimybę dalyvauti tarptautinėje „The Duke of Edinburgh's International Award (DofE)“ programoje.
32. Mokykloje įgyvendinamos socialinių įgūdžių, konfliktų sprendimo programos:
- 32.1. Socialinio emocinio ugdymo LIONS QUEST programa „Paauglystės kryžkelės“ (5-8 kl.);
- 32.2. Socialinių emocinių įgūdžių lavinimo ir smurto prevencijos programa „Antras žingsnis“ (1-4 kl.);
- 32.3. Socialinių emocinių įgūdžių programa „Žipio draugai“ (PUG).
33. Klasės vadovai per mėnesį skiria po 1 klasės valandėlę socialinių įgūdžių, konfliktų sprendimo programų įgyvendinimui.
34. Mokytojai, klasių vadovai, pagalbos mokiniui specialistai dalyvauja mokymuose ir seminaruose mokinių socialinių kompetencijų ugdymo įgūdžiams tobulinti, dalijasi patirtimi metodinėse dienos, savipagalbos grupių susirinkimuose.

VERTINIMAS IR ĮSIVERTINIMAS

35. Administracija, pagalbos mokiniui specialistai, mokytojai, klasių vadovai:

- 35.1. Administracija vykdo sistemingą mokinių asmeninės pažangos ir socialinių kompetencijų ugdymo stebėjimo, fiksavimo, analizės ir pagalbos teikimo priežiūrą;
- 35.1.1. Administracija analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą mokantis pasirinktu būdu įgyvendinamas integruojamąsias programas ir priima sprendimus dėl įgyvendinimo kokybės gerinimo ar tolesnio turinio integravimo, taip pat stebi kaip ugdymo procese įgyvendinamas ugdymo turinio integravimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytus rezultatus, ir priima sprendimus dėl tolesnio mokymo organizavimo būdo;
- 35.1.2. Į ugdymo turinį integruojamos programos pažymiais nevertinamos. Jos vertinamos tik formuojamuoju būdu.
- 35.2. Klasių vadovai kartą per pusmetį (gruodžio ir gegužės mėn. pirmąją savaitę) elektroninio dienyno skiltyje „Pastabos ir pagyrimai“ ir Google diske įvertina mokinių socialinių kompetencijų raidą: dalyvavimą klasės gyvenime, bendravimą ir bendradarbiavimą su klasės draugais ir mokytojais, asmenybės ūgtį, savivertę, savivoką.
- 35.3. Dalyko mokytojai, dėstantys 1-8 klasėse, kartą per pusmetį (gruodžio ir gegužės mėn. pirmąją savaitę) susipažįsta su klasių vadovų pateiktais mokinių socialinių kompetencijų vertinimais ir, esant poreikiui, juos papildo savo komentarais.
- 35.4. Pagalbos mokiniui specialistai dalyvauja Mokytojų tarybos, Vaiko gerovės, administracijos posėdžiuose, kuriuose aptariami mokinių socialinių kompetencijų ugdymo klausimai.

36. Mokiniai, tėvai:

- 36.1. 1-8 kl. mokiniai pildo Mokinio pažangos dienoraštį:
- 36.1. 1. 5-8 kl. mokiniai po įvykdytos socialinės veiklos atlieka refleksiją raštu per klasės

valandėles;

36.1.2. 5-8 kl. mokiniai po profesinio veiklinimo vizitų, organizuotų karjeros konsultanto, pildo Profesinio veiklinimo vizitų refleksijų lapus;

36.1.3. 5-8 kl. mokiniai nuolat stebi savo asmeninę pažangą ir ją fiksuoja Mokinio Pažangos dienoraštyje;

36.1.4. Pradinių klasių mokiniai savo asmeninę pažangą aptaria su klasės vadovu per klasės valandėles ir individualiai.

37. Mokinių tėvai kartą per pusmetį dalyvauja trišaliuose susitikimuose (kontaktiniuose ar virtualiuose) su vaiko klasės vadovu, aptaria vaiko daromą pažangą, socialinius įgūdžius, jų pokyčius.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Ugdymo turinio, integruojamųjų programų planavimą ir įgyvendinimą koordinuoja mokyklos direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

39. Integruotos veiklos ar projektinė veikla organizuojama tiek pamokų, tiek kita, mokytojo ar mokyklos pasirinkta veiklos forma.

40. Ugdymo procesas organizuojamas įvairiose aplinkose ne tik mokykloje, bet ir už jos ribų (pvz., muziejuose, parkuose, artimiausioje gamtinėje aplinkoje ir pan.).

41. Ugdymą organizuojant tiek pamoka, tiek kitomis mokymosi organizavimo formomis įgyvendinamas ir dalykų programų, ir integruoto ugdymo turinys.